

Medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, (Demokraterne)

Svar på spørgsmål nr. 78 vedrørende eventuel hjemtagelse af GEUS

Du har i medfør af § 37 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsat følgende spørgsmål:

Spørgsmål 1.

Hvad forventer Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer, at det vil koste at etablere en bygning til GSG's aktiviteter?

8. april 2014
Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isi-
in@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Svar

Det skal indledningsvis bemærkes at etablering af GSG ikke kan betragtes som en hjemtagelse af GEUS. GeoSurvey skal være Grønlands eget geologiske videns- og datacenter, der blandt andet skal løse opgaver, der i dag udføres af GEUS. Naalakkersuisut anser det som et naturligt skridt i udviklingen af Grønland som en mineration at skabe fuldt ejerskab over landets geologiske data. Disse data er forudsætningen for en kontinuerlig udvikling af efterforskningsaktiviteterne, og for at tiltrække nye projekter og efterforskningselskaber. En geologisk undersøgelse er endvidere en videns arbejdsplads med velbetalte stillinger, som er en forudsætning for at tiltrække og fastholde veluddannet grønlandsk arbejdskraft.

En bygning til det formål er skønnet at ville koste fra 60 – 100 mio. kr. afhængig af udformning, materialer og udstyr i bygningen. Det er udgangspunktet at der vil blive søgt om sponsorbidrag til en ny bygning.

Spørgsmål 2.

Hvor stor en udgift til boliger forventer Naalakkersuisut, at der samlet set vil blive som følge af hjemtagelsen?

Svar

GSG forventes opbygget med udgangspunkt i de nuværende ansatte i den geologiske afdeling i Departement for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked. Fuldt udbygget forventes op mod 40 ansatte, heraf ca. 25 videnskabelige medarbejdere og ca. 15. Der er således ikke tale om 40 nyansatte, da der en del som allerede er ansatte i Selvstyret.

Antallet af personaleboliger til GSG vil blive taget fra den samlede pulje af personaleboliger til rådighed i Selvstyret. De personaleboliger, Selvstyret har til rådighed, bliver prioriteret i forhold til muligheden for rekruttering af personale. Hvor mange boliger, der

vil blive prioriteret til ansatte ved GSG, og dermed udgiften, kan ikke på forhånd vurderes, da det afhænger af den fremtidige konkrete vurdering af rekrutteringssituationen. Overordnet set har det de seneste år været hensigten at reducere andelen af personaleboliger og overgå til, at personalet i højere grad boligforsyner sig selv. Som konsekvens af dette er også antallet af vakant boliger, hvor personalet bor indtil personaleboligen er ledig, blevet reduceret.

Spørgsmål 3.

Hvilke konsekvenser har det haft for udvikling af vores råstoffer, at olie-/mineraldataene er hos GEUS, gerne med eksempler?

Svar

Data er her geovidenskabelige data vedrørende Grønland, som indberettes til, produceres af, indsamles af eller opbevares hos Departement for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked (MIM) og/eller GEUS), såvel prøvemateriale, som analoge og digitale data og kort samt rapporter, og såvel eksisterende som fremtidige data. Denne definition inkluderer Licensdata, Kommercielle MIM-data og Fælles Projektdata.

Data som Grønland ikke har rådighed over er data, rapporter og forskningsresultater, som er produceret/produceres eller er indsamlet/indsamles af GEUS i forbindelse med opgaveløsning for private på kommercielle vilkår. En anden kategori, der heller ikke er rådighed over er eksisterende og fremtidige ikke-kommercielle data, som er produceret eller produceres eller er indsamlet eller indsamles af GEUS.

Grønland ønsker rådighed over samtlige grønlandske data fra alle undersøgelser i Grønland både digitale data og grønlandske prøvematerialer. Som det er i dag bliver alle prøver sendt ud af landet med begrundelsen, at det er videnskabeligt materiale, hvad enten det almindelig gnejs/granit, værdifulde smykkesten eller kostbare fossiler.

Spørgsmål 4.

Hvad forventes det at indbringe os økonomisk, hvis det er os, der har råderetten over dataene?

Svar

Dette afhænger totalt af prispolitikken på området eller om data er frit tilgængelige for at øge interessen for grønlandske mineralforekomster og olie/gas forekomster. GEUS' indtægter på data var i 2012 på ca. 350.000 kr., men i 2013 kun på lidt over kr. 100.000,-. Det skal i den forbindelse gøres klart, at målet ikke er at tjene penge ved salg af data. Målet er at gøre data tilgængelige for råstofindustrien, således at industrien med udgangspunkt i interessante data gennemfører endnu flere efterforskningsaktiviteter, med det formål at finde forekomster, som kan udnyttes kommercielt.

En af de meget betydelige potentielle gevinster, ved at ikke mindst de kommercielle data fremover opbevares hos en grønlandsk geologiskundersøgelse vil være muligheden for at tiltrække såvel kommercielle som offentlige sponsorbidrag til videnskabelige projekter styret og koordineret af GeoSurvey Greenland.

Spørgsmål 5.

Hvorfor er det så vigtigt, at der er os, der har adgang til dataene – og ikke GEUS, set i lyset af, at indtægterne fra salget af data sikkert ikke kan finansiere en hjemtagelse af GEUS?

Svar

I GSG vil der være en stab af geologer som kan hjælpe med kortlægningsopgaver, vurdering af et områdes mineralpotentiale og geologiske beskrivelser. GSG vil opbygge laboratoriefaciliteter til eget brug, som også skal servicere efterforskningsindustrien i f.eks. håndtering af prøver så som skæringer, knusning, separation og analyser. Dette vil føre til at selskaberne sparer tid ved en hurtigere analysegang af prøver fra efterforskningsfelter, som ellers ville blive sendt til udenlandske laboratorier.

Det vil videre betyde, at der vil kunne gennemføres flere feltindsatser pr. sæson end tilfældet er i dag, hvor prøverne som nævnt typisk bliver sendt til laboratorieundersøgelser i udlandet. Når prøverne skal behandles i udlandet vil laboratorieanalyserne ofte først være klar til at indgå i efterforskningsaktiviteterne året efter. Disse forhold betyder at GeoSurvey Greenland vil medvirke til, at der for det første bliver efterforsket mere effektivt; at man for det andet forkorter den gennemsnitlige periode fra en efterforskningsaktivitet startes til en mineralforekomst er kortlagt, og for det tredje og ikke mindst at efterforskningsudgifterne reduceres.

Ved at have en GeoSurvey og et geologisk datacenter i Grønland vil selskaberne komme til Grønland for at udveksle viden. Ved samme lejlighed vil de samme selskaber søge kontakt med forsyningselskaber om levering af varer og tjenesteydelser fra grønlandske leverandører. Dette vil give en meget bedre synergieffekt for det grønlandske samfund i forbindelse med efterforsknings- og mineprojekter samt en meget tættere kontakt imellem selskaber, myndigheder og befolkning. Nærhedsprincippet mellem efterforsknings- og mineselskab og det grønlandske samfund vil blive meget synligt når alle aktiviteter har sit udgangspunkt i Grønland.

Alle de disse forhold forventes, at lede til en forøgelse af de videnskabelige og kommercielle aktiviteter i Grønland, og dermed bidrage til endemålet om at etablere betydelig og vedvarende erhvervssektor i Grønland baseret på udnyttelse af de mineralske råstoffer.

GSG skal vide, hvilke råstoffer landet har til rådighed både her og nu, men også i fremtiden. Den geologiske undersøgelse skal være med til at sikre en bæredygtig udnyttelse af landets mineral ressourcer til gavn for samfundet. Selvom mineralforekomster ikke genetableres, er der dog ingen fare for, at ressourcerne i jordens skorpe udtømmes. Globalt set er tendensen, at mineralforekomster udnyttes fra dybere niveauer i jordens skorpe, fra mere vanskelige steder, har lavere metallødheder alt sammen med stigende priser til følge. Disse tendenser gør, at minedrift i Grønland bliver et attraktivt sted at efterforske, da landets mineralressourcer bliver konkurrencedygtige. For at sikre den fremtidige mineral efterspørgsel forudsættes en fortsat efterforskning og udvikling af nye eftersøgningsmetoder.

GSG skal koordinere den anvendte forskning og metodeudvikling i samarbejde med forskningsinstitutioner, efterforsknings- og mineselskaber, så det gavner det grønlandske samfund bedst muligt. Det geologiske vidensniveau er et helt centralt punkt i mineselskabernes prioritering af efterforskningsområde. Det helt afgørende punkt for selskabernes valg af land er landets mineralpotentiale og tilgængelighed af disse mineraler.

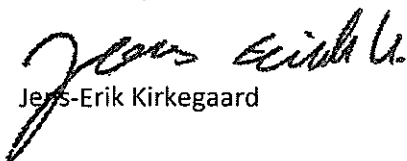
Spørgsmål 6.

En hjemtagelse af GEUS stod der ikke noget om i den nuværende koalitionsaftale – hvad er der sket siden, at Naalakkersuisut nu ønsker at hjemtage den geologiske institution? At hjemtage GEUS er ikke en beskeden ting – men en særdeles stor hjemtagelse.

Svar

Etablering af GSG er ikke en hjemtagelse af GEUS. GSG og relevante departementer agter at videreføre et godt og positivt samarbejde med GEUS og andre relevante videnskabelige institutioner. Det skal nævnes, at der for tiden foregår forhandlinger med GEUS om en ny samarbejdsaftale i forlængelse af den nuværende 5 årige aftale, som udløber ultimo 2014. I lighed med den videns overførsel som i disse år er igangsat fra DCE (tidligere Danmarks Miljøundersøgelser nu underlagt Aarhus Universitet) til Naturinstituttet vil det samme forhåbentlig ske mellem GEUS og GSG.

Med venlig hilsen

Jens-Erik Kirkegaard